

עין משפט ונר מצוה

צ א מיי פ"ב מהל' טומאת אכלקין הלנ"ו:
ב [מיי] פ"א מהל' אבות הטומאה הלכה ז':
צא ג מיי פ"ה מהל' מלקלות אסורות הלכה י':
צב ד מיי פרק י' מהל' איסורי ביאה הלכה ט"ז טוש"ע יו"ד ס' קלד ס':

שיטה מקובצת

[א] וא"ת והא בריל קדישם הכל קרוש. נ"ב עיין תוס' וזכרם דף קר ע"א ד"ה וקסבר:

רבינו גרשום

אסור שליח נמי אסורה ולא צריך קרא למיסרא: לא נצרכה אלא אפי' שעשאן לצידי' קדרה כלומר אפי' בשילן ביותר כצדיק קדרה שבבשילן ביותר אין מטמאין טומאת נבלות. לעולם לטומאת אוכלין מיבעי ליה אי מטמא טומאת אוכלין ואם לאו ואי אמרת תנינא דמטמא טומאת אוכלין עור ששלקו אפי' שאר עורות מטמאין טומאת אוכלין כי שלקו חיבעי ליה עדיין עור חמור דמאי: א"ר אלעזר לא שנו אלא שאין עמה ולד כלומר מה דתנן שליח שיצאתה מקצתה אסורה באכילה דאין שליח בלא ולד אלא שאין עמה ולד במעי בהמה אבל יש עמה ולד במעי בהמהא אין חוששין לולד אחר דלא נימא אצ"פ שיש במעיה ולד שמה ולד אחר יצא עמה ורוצא חוץ ממחצתו הוה עם ושלחא ואסורה באכילה אלא דאי כי יש במעיה ולד אצ"ג חוץ אחרת השליח מותרת באכילה דאין חוששין לולד אחר: אלא אי אימור הכי אימור א"ר אלעזר לא שנו אלא שאינה קשורה בולד כו' כלומר מה דתנן שליח שיצאתה מקצתה אסורה באכילה אלא שמצא ולד במעיה ואין השליח קשורה באותו ולד אין אותה שליח מאותו ולד וחיישין לולד אחר שמה יצא עמה ולד אחר ונימוח אבל קשורה השליח באותו ולד שנמצא במעיה אין חוששין לולד אחר. ויוחנן אמר אנו אין לנו אלא שליח בלא ולד אלא שאין עמה כו' כלומר שלא נמצא עמה ולד במעיה אבל נמצא עמה ולד במעיה בין קשורה כו'. תניא כותיה דר' אלעזר כו' כלומר דבקישור תליא מילתא: הריני מטיל עליה חומר שני ולדות כו' כלומר שיש לומר הכי בהמה חיה ועוף היו להן שליח אחרת ונמוחה והא שליח היה לה שפיר אחר ומטיל עליה חומרי שני ולדות אם הני זכרים חוששין שמה בהאי שליח נקבה היתה לה במעיה ונותנין עליה חומרי שני ולדות תשב שבעים (שמונים יום) ימי טומאה ונקבה ולא תהא לה ימי טהרה אלא ל"ג ימים: המבכרת שהפילה שליח ישליכנה לכלבים. כלומר מותרת לישראל בטהרה: מ"ט רובה בר

מקדש הוא כלומר בין זכרים בין נקבות כולן קדישם הן אם בהמת קדישם היא שהפילה. אילן שמשיר פירותיו כלומר טוען פירות יותר מדי עד ששבורין ענפי אילן: כי היכי

עז:

בנבלתה ו**לא בעור** ו**לא בעצמות**. ו**א"ת** אמאי לא מיייתי מתני' דהעור והרוטב (לקמן קי'): דתנן בהדיל דהעור אינו מטטרף לטמא טומאת נבלות וי"ל דמיייתי מהכא משום דרצה בר רב חנא קאמר עלה לא נצרכה אלא עשאן לציקי קדרה דלמתני'

לא מצי למימר דמתני' אינטרין לאשמועינן משום לצייר דאין מטטרפין: **ו**לא בעור****. כשאין עליו חית צפר דהכי אמר צהעור והרוטב (לקמן קכ'): והתם נמי דרשין צנבלתה ולא בקנולית סמומה ושקולין הן':

המפלת מין בהמה וחיה. לא היו מצי למינקט נפל משום דתוך שלשה מולין זו את השליח כדאמר י' רבא צפ' המפלת (מה דף סו'): **הרריני מטייל** ע"יה חומר ב' ילדות. בקונטרס פי' דלתא כרצנן אצל מתוך הלשון דחומר שני ולדות משמע כר"מ דחשיז ולדות בהמה חיה ועוף וכגון דהך בהמה הויא זכר דאי הויא נקבה לא נפקא מינה מידי צחששא של שליח אס לא היכא דחד קודם שקיעת החמה וחד לאחר שקיעה כדאמרין גבי סנדל צפרק המפלת (שם דף סה): אי נמי י"ל דלמאי מתני' כרצנן דלא חשצינא ליה ולד וחומר שני ולדות הוי משום שליח גופה ולא משום בהמה ונותנין לה חומר זכר ונקבה ומיהו אי כרצנן אחיא הוה ליה למימר תשז לזכר ולנקבה ולגדה דשמה אין כאן ולד אחד ולפירוש הקונטרס אחי שפיר הא דלא קאמר ולגדה דהיינו חומר שני ולדות דקאמר וא"ת לא שנו מה שפירש דנקט בהמה וחיה דוקא אצל הפילה נפל לא חיישין לולד אחר כיון דילגה כי אורחא הא מתני' ילדה כי אורחא וחישינן צאינה קשורה לולד אחר ומאי קשיעתא מיייתי לר' אלעזר דצרכה קשיא ליה מהך צרייתא דנקט חיה ועוף דווקא וסייעתא לר' יוחנן וי"ל דאין לדבר תלוי צבי אורחיה אלא פשיטא ליה למסדר הש"ס דצורות האדם תלוי הטעם שרגילה שליחה להתעבז אצל אחר בהמה וחיה ועוף לא שגא צמעי אשה ולא שגא צמעי בהמה אין השליח רגילה להפחד מן הולד אפי' ילדה הבהמה צר קיימא וא"ת דהכא קתני שמה נימוח משמע דספקא הוא וא"כ אמאי אסורה השליח

באכילה כשיצתה מקצתה ויש עמה ולד והא ספק ספיקא הוא שמה אין כאן ולד אחר ואפי' אח"ל יש כאן שמה אין צאותו מקצת רוצא ולד ובספ"ק דצבא קמא (דף יב.) משמע דבספק ספקא שרי דדייקין מיניה דאין מקצת שליח בלא ולד הא יש מקצת שליח בלא ולד הוה ליה למשרי מספק ספיקא וי"ל דצברייתא דקתני שמה היינו צשליח הצאה אחר הולד ולעיל איירי צשליח הצאה קודם ולד אי נמי אסורה באכילה משום דגורין מקצתה אטו רוצא דממסיק צצ"ק: **סמוך מיעוטא** דגדמה למהצה דנקבות כו'. והא דתנן צפ"ג צצורות (דף כא'): בהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זה תקצר ונפטרה מן הצבורה ולא אמרינן ישליכנה לכלבים מהאי טעמא דהכא דהתם לא אמרינן תקצר אלא כדי לפרסם דנפטרה מן הצבורה כדאמר התם ומה שאין דוחה לומר שם כן אלא משום קושא דפרין אר' חייא דלמר וכי מאחר דאינה מטמאה צמגע וצמשא אמאי תקצר ומשני כדי לפרסמה כו' בלאו הכי גמי היה נריך לטעם פרסום אלא דלדרכי חייא לא ניחא ליה כל כך שתקצר מטעם פרסום כדי דלפילו ילדה דבר הקדוש לא צעי קבורה משום דצטל: **רובא בר מיקדש** הוא. משום דליכא נדמה דלא קדיש קאמר רוצא ולא כולה וא"ת י' והא בולד קדשים הכל קדוש כדמוכח בתמורה בסוף פרק י' (כל הקרצנות) (דף י.) דקאמר אצל כלאים טומטוס ואנדרוגינוס אי אחת מוצא אלא בולדות קדשים אלאה כלאים הנוגד מצהמה קדושה קדיש וכ"ש נדמה כדמוכח צמרוצה (צ"ק עה.) דקאמר השתא כלאים מרצה ליה נדמה מצעיא וי"ל דסוגיא דהתם כמאן דלמר ולדות קדשים צמעי אמן הן קדושים והכא למאן דלמר צהיותן הן קדושים * והא דנפל קדוש הכא היינו משום דילפינן מצבור דקדוש צצבורה כדדרשין י' צצכריות מדכתיב שגר אי גמי אפילו למאן דלמר צמעי אמן הן קדושים נקט הכא רוצא משום דליכא דמות דיונה דלא קדיש: י' ע' היטב מוספות וצחים פד: דג"ה ומוילא ועוד שם קיד. סד"ה וקסבר]

הדרן עלך בהמה המקשה

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

לטומאם נבלות. אס נעשה צפר להחשב כנבלת החמור ענמה: **לא נצרכה**. למעוטינהו דהא ודאי לאו צפר נינהו: **אלא שנעשה לציקי קדרה**. צשגן הרצה עם מצלין: **לעולם לטומאם אוכלין**. י' ומתני' לא איפשיט דהתם עור ששלקו תניא וצבור בהמה אחרת קמייירי אצל עור חמור מאיס: **אלא שאין עמה ולד**. צחות שצפנים: **אצל יש עמה ולד**. ורואים אנו ראשו ורובו לפנים: **אין חוששין**. שמה עוד היה ולד אחר עם זה ויאל ושלח זו שלו היא זה שצפנים צבר יתה שלימו ומ"מ שליח זו אסורה דשמה של ולד אחר היתה: **והאמר ר' ירמיה לחומרא אמרה ר' אלעזר**. דבר זה שהיה מחמיר מר' יוחנן: **לא שנו**. דאסורה צאכילה דמשמע אפילו יש עמה ולד צפנים: **אלא שאינה קשורה זו**. דהתם איכא למימר לזה שצפנים היתה שליח אחרת ונמוחה וילתה ושלח זו של ולד אחר היתה ונמוח ויאל: **אצל קשורה זו**. ודאי שליח זו שלו היתה ומותרת צאכילה: **ור' יוחנן אמר אנו אין לנו**. שתהא אסורה צאכילה: **אלא שליח**. שיצתה מקצתה ואין עמה ולד צפנים דהתם חיישין שמה יאל מיחוי הולד שס: **אצל יש עמה ולד**. אפי' אינה קשורה זו מותרת דצדידיה תלינן לה: **מין בהמה חיה ועוף**. ורצנן היא דלמרי צמסכת נדה (דף כה.) כל שאין צו מלורת אדם אינו ולד: **אין חוששין לולד אחר**. ואס נפתח הקצר בלא דם דהואי לידה יצשתא טעורה: **אינה קשורה צהן הריני מטיל**. על אשה הזאת: **חומר שחי ולדות**. דחוששין שמה היה צשליח זו ולד גמור נקבה ותשז עליו לנקבה ואפי' צלידה יצישתא טמאה צצועיס כדין נקבה מחמת ספק ולד אחר וגם חומרו של זה נטיל עליה ונאמר ולד זה משליח זו ולא היה צה ולד אחר חו אינה ולד ואין לה שום ימי טוהר והיינו חומר שחס לא נמצא זה עמה קיי"ל צמסכת נדה (דף כד:) המפלת שליח תשז לזכר ולנקבה ונותנין לה מיהא ימי טוהר של זכר דאין שליח בלא ולד אצל לזו אין ימי טהרה: **שמה נימוח שפיר של שליח זו**. והוא היה ולד גמור: **ושמה נימוחה שליחה של שפיר זו**. ושלח זו לאו שלו היתה. אלמא

דניכחוש שאני לן צין קשורה לשאינה מספקין לה צשליח הצבור: **דבר הקדוש צצבורה**. אס היה זכר: **נדמה**. קונטרפייט"א. רחל צילדה מין עז או עז צילדה דומה לרחל ואמרינן צצכורות (יב.) דלא קדיש דכתיב אך צבור שור [צמדנר ית] עד שיהא הוא שור וצכורו שור: **וכל היוולדות דרכן לילד מחלס זכרים ומחלס נקבות**. הלכך ולד זה ספק זכר ספק נקבה ונקבה לא קדשה ואח"ל זכר הוא שמה נדמה הוא: **הוו לכו זכרים מיעוטא**. ולמיעוטא לא חיישין: **רוצא צר מיקדש הוא**. צין זכר וצין נקבה חוץ מנדמה: **יש צו משום רפואה**. כגון משקה או סס או לחש שלוחש על המכה: **אין צו משום רפואה**. כגון שעושין שלא על החולי כגון קצורת שליח צפרשת דרכים וכיוצא צהם שדומין לניחוש: דניכחוש

שאני לן צין קשורה לשאינה מספקין לה צשליח הצבור: **דבר הקדוש צצבורה**. אס היה זכר: **נדמה**. קונטרפייט"א. רחל צילדה מין עז או עז צילדה דומה לרחל ואמרינן צצכורות (יב.) דלא קדיש דכתיב אך צבור שור [צמדנר ית] עד שיהא הוא שור וצכורו שור: **וכל היוולדות דרכן לילד מחלס זכרים ומחלס נקבות**. הלכך ולד זה ספק זכר ספק נקבה ונקבה לא קדשה ואח"ל זכר הוא שמה נדמה הוא: **הוו לכו זכרים מיעוטא**. ולמיעוטא לא חיישין: **רוצא צר מיקדש הוא**. צין זכר וצין נקבה חוץ מנדמה: **יש צו משום רפואה**. כגון משקה או סס או לחש שלוחש על המכה: **אין צו משום רפואה**. כגון שעושין שלא על החולי כגון קצורת שליח צפרשת דרכים וכיוצא צהם שדומין לניחוש: דניכחוש

שאני לן צין קשורה לשאינה מספקין לה צשליח הצבור: **דבר הקדוש צצבורה**. אס היה זכר: **נדמה**. קונטרפייט"א. רחל צילדה מין עז או עז צילדה דומה לרחל ואמרינן צצכורות (יב.) דלא קדיש דכתיב אך צבור שור [צמדנר ית] עד שיהא הוא שור וצכורו שור: **וכל היוולדות דרכן לילד מחלס זכרים ומחלס נקבות**. הלכך ולד זה ספק זכר ספק נקבה ונקבה לא קדשה ואח"ל זכר הוא שמה נדמה הוא: **הוו לכו זכרים מיעוטא**. ולמיעוטא לא חיישין: **רוצא צר מיקדש הוא**. צין זכר וצין נקבה חוץ מנדמה: **יש צו משום רפואה**. כגון משקה או סס או לחש שלוחש על המכה: **אין צו משום רפואה**. כגון שעושין שלא על החולי כגון קצורת שליח צפרשת דרכים וכיוצא צהם שדומין לניחוש: דניכחוש

שאני לן צין קשורה לשאינה מספקין לה צשליח הצבור: **דבר הקדוש צצבורה**. אס היה זכר: **נדמה**. קונטרפייט"א. רחל צילדה מין עז או עז צילדה דומה לרחל ואמרינן צצכורות (יב.) דלא קדיש דכתיב אך צבור שור [צמדנר ית] עד שיהא הוא שור וצכורו שור: **וכל היוולדות דרכן לילד מחלס זכרים ומחלס נקבות**. הלכך ולד זה ספק זכר ספק נקבה ונקבה לא קדשה ואח"ל זכר הוא שמה נדמה הוא: **הוו לכו זכרים מיעוטא**. ולמיעוטא לא חיישין: **רוצא צר מיקדש הוא**. צין זכר וצין נקבה חוץ מנדמה: **יש צו משום רפואה**. כגון משקה או סס או לחש שלוחש על המכה: **אין צו משום רפואה**. כגון שעושין שלא על החולי כגון קצורת שליח צפרשת דרכים וכיוצא צהם שדומין לניחוש: דניכחוש

מסורת הש"ס

(א) עירובין כח: (ג) נדה כו: (ג) שבת סו: (ד) [שבת שם ע"ש היטב ובפרש"י דהתם] (ה) צ"ל וממתניתא, (ו) ע"י מוס' לקמן קכו: ד"ה צנבלתה, (ז) [צ"ל רב], (ח) [צ"ל יש צקרבנות], (ט) [לימא שם אלא צצכורות ג.א]

תורה אור השלם

1. וכי ימות מן הבחקה אֲשֶׁר הוּא לָבֶם לֹאֲבֹלָה הַנֶּגַע בְּנִבְלָתָה יִקְוָא עַד הָקָרָב: ויקרא יא לט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רובא וכו' והא דנפל קרוש. עיין וצחים דף פ"ב ע"ב מוס' ד"ה ומוילא:

זעירי רש"י

קונטרספיט"א [קונטרספיט"א]. דומה לסוג אחר.

מוסף רש"י

עור ששלקו. מטמא, אצל צמחצבה גרידתא לא, ושלח אפילו צמחצבה גרידתא (שורבין כח:) דקי"ל דצמחצבה משויא אוכלא אין מידי דמצי למיכליה ואצ"ג דלאו אורחיה (לקמן קכא.) חומר שני ולדות. אס זה זכר חיישין דלמא נקבה הוה האוה דשליח ותשז לזכר ולנקבה, ולרצנן דלמרי המפלת חיה ועוף אפילו ולד מאי חומרא איכא לה צנושים (נדח כו.) שאני אומר. ולד היה עם השליח ונימוח שפיר של שליח. שפיר, ולד (שם.) שמה צימוחה שליותו של שפיר. כלומר ושליותו של זה שלפניו נימוח וחו אינה שגל, הואיל ואינה קשורה צו (שם.) שיש בו משום רפואה. שגליית רפואתו, כגון שתיית כוס ותחנושת מכה (שבת טו.) דרכי האמורי. יחוש הוא, וכמי (ויקרא יח) ובחוקותיהם לא תלכו (שם.) אין בר רפואה. כגון לחש שאינו ניכר שיהא מרפא (שם.)

[illegible]

מסורת הש"ס

- (א) כלאים פ"ח משנה ד, (ב) [בכורות יז,]. (ג) [שעירין פג, וס"ז], (ד) [ז"ל מופשט פשיטא וי"ב רש"י], (ה) [ז"ל ואי, (ו) כתובות ק"א: [נוסח כלאים פ"א ה"ה], (ז) [ז"ל האב], (ח) [ב"ק יח:], (ט) [ז"ל שיתא לה ולגדה], (י) [ז"ל כ"ן],

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ע"ל וכו' דקתם מתמינן דמומין אלו אלו כשרין:

מוסף רש"י

פרדה שתבעה אין מרביעין עליה לא סוס ולא חמור. מספקא ליה אי חוששין לזרע האב אי לא, הלכך אפילו היא בת חמורה נקבה אין מרביעין עליה חמור שמה חוששין לזרע האב ונמאף מרביע כלאים, ורצנ פליגי עליה ואמרי אין חוששין לזרע האב ואם בת סוסיא היא מרביעין עליה סוס ואם בת חמורה היא מרביעין עליה חמור (בכתובות ק"א:).

ואודא שמואל לטעמיה. דאית ליה חוששין צבהמות לזרע האב: **הנולדים מן הסוס**. נקבה: אע"פ שאציהן חמור מוסרין. פרד זכר בן סוס נקבה עם פרדה נקבה בת סוס נקבה ולא אמרינן אחי לז סוס ומשתמש בלז חמור שלז סוס וחמור ממה נפשך אי חוששין לזרע האב שניהם שוין שצניהם יש לז סוס וחמור ואי אין חוששין הרי כולן מין סוס: אכל. פרדים הנולדים מן הסוס נקבה אסורים עם פרדים הנולדים מן החמור נקבה דשמה אין חוששין לזרע האב והוי האי כוליה סוס והאי כוליה חמור: **וו דברי ר' יהודה דאמר (שמה) אין חוששין**. לפיכך אסורים: אכל חכמים אומרים. כולן מותרים שצניהם יש צ' לדין. ומדקרי שמואל כחנייה בלשון חכמים ש"מ סבירא ליה דהלכתא כחנייה: **מיפשט פשיטא ליה**. ומשום הכי אסר: או ספוקי מספקא ליה. ומשו"ה אסר: נפקא מיניה למישרי פרי עם האם. פרד בן סוס נקבה להרביע על סוס נקבה: פרי עם האם אסור. משום דלמא חוששין: אלא לאו דאזנא דהאי סוס ואזנא דהאי חמור. והכי קאמר ר' יהודה דמרביעים סוס גמור על פרד בן סוסיא ומאי שאציהן חמור אציו של פרד קאמר: לא לעולם. אימא לך ספוקי מספקא ליה ומשום הכי הנולדים מן הסוס ומן החמור מותרין זה בזה כדפרישית לעיל ממה נפשך: מהו דסימא אחי לז סוס וכו'. מהו דתימא לימסרו הנולדים מן הסוס או מן החמור נמי זה עם זה משום דללמא חיישין לזרע "האם ואחי לז סוס וכו': קמ"ל. דהא לא אמרי' שאין כאן לז סוס מיוחד ולז חמור מיוחד הילכך אין מוזכרין כאן לזדים דהא מבבלל זרעיה ומינא בלפי נפשיה הוא דמקרי והוא מין בפני עצמו מעין סוס וחמור: אלא מינה. פרד: והא אלא מינה קפני. ואי לא ידעינן אי בת סוסיא ואי בת חמורה מאי פרד מרביעין עליה האמר ר' יהודה הנולדים מן הסוסיא אסורין צנולדין מן החמורה: לא מין סוס. לא סוס גמור ולא פרד בן סוסיא: אלא מינה. כלומר עד שידע לך מאיזה מין הוא: צר חמרא. אמו היתה חמורה: לניף. ללול והוא לשון נקעת הסוס^(א): גנובסיה^(ב): זנבו: גידמס. מזונז ומאזניס: צריספק. עגלה שהיה רוכב בה: דדמיין להדי. בלזניס וזונז משום מנהיג בכלאים: קסבר אין חוששין. והוי כלאים בני החמורה ובני הסוסיא דאי חוששין כולן שוין שצנולן יש צ' לזדים: וסימנן

עייין להנך דרמיין להדדי ועייל לי אלמא קסבר אין חוששין לזרע האב

והלחנניה כתיב אותו ומשמע זכר וכתוב בנו. וא"מ ולשתוק מאותו ומצנו ולנמוז בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן קדריש אלא בן נמי משמע דכרוך אחריו: **במה דתיבא אחי צר** סוס ומשתמש בו' קמ"ז.

ולחנניה כתיב אותו ומשמע זכר וכתוב בנו מי שבנו כרוך אחריו דמשמע נקבה הלכך נוהג בין בזכרים בין בנקבות אמר רב הונא בר חייא אמר שמואל הלכתא כחנניה ואודא שמואל לטעמיה^(א) דתנן ר' יהודה אומר "הנולדים מן הסוס אע"פ שאביהן חמור מותרין זה בזה אבל הנולדין מן החמור עם הנולדין מן הסוס אסורין ואמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר' יהודה דאמר "אין חוששין לזרע האב אבל חכמים אומרים כל מיני פרדות אחת הן "מאן חכמים חנניה הוא דאמר חוששין לזרע האב והאי בר סוסיא וחמרא והאי בר חמרא וסוסיא כוליהו חדא מינא נינהו איבעיא להו^(ב) (מי פשיט) ליה לר' יהודה דאין חוששין לזרע האב או דלמא ספוקי מספקא ליה למאי נפקא מינה למישרא פרי עם האם אי אמרת מיפשט פשיטא ליה פרי עם האם שרי^(ג) (אלא אי) אמרת ספוקי מספקא ליה פרי עם האם אסור מאי ת"ש ר' יהודה אומר כל הנולדים מן הסוס אע"פ שאביהן חמור מותרין זה בזה היכי דמי אילימא דאבוה דהאי חמור ואבוה דהאי חמור צריכא למימר אלא לאו דאבוה דהאי סוס ואבוה דהאי חמור וקתני מותרים זה עם זה אלא מיפשט פשיטא ליה לא לעולם דאבוה דהאי חמור ואבוה דהאי חמור ודקאמרת צריכא למימר מהו דתיבא אחי צד דסוס משתמש בצד חמור וצד חמור משתמש בצד סוס קמ"ל ת"ש ר' יהודה אומר פרדה שתבעה אין מרביעין עליה לא סוס ולא חמור אלא מינה ואי אמרת מפשט פשיטא ליה לרבע עליה מינא דאמה דלא ידעינן מינא דאמה מאי ניהו והא אלא מינה קתני הכי קאמר אין מרביעין עליה לא מין סוס ולא מין חמור לפי שאין יודעין במינה וליברוק בסימנן דאמר אבבי יעבי קליה בר חמרא צניף קליה בר סוסיא ואמר רב פפא יבררבן אודניה וזוטרא גנובתיה בר חמרא וזוטן אודניה ורבה גנובתיה בר סוסיא הכא במאי עסקינן באלמת וגידמת מאי הוי עליה ת"ש דאמר רב הונא בריה דרב יהושע הכל מודין בפרי עם האם שאסור ישמע מינה ספוקי מספקא ליה ש"מ אמר ליה ר' אבא לשמעיה "אי מעיילת לי כודנייתא בריספק עיין להנך דרמיין להדדי ועייל לי אלמא קסבר אין חוששין לזרע האב וסימנן

אותו ואת בנו פרק חמישי חולין עמ.

ולחנניה כתיב אותו וכתוב בנו. וא"מ ולשתוק מאותו ומצנו ולנמוז בן וי"ל ללא מדכתיב את צנו ולא כתיב בן קדריש אלא בן נמי משמע דכרוך אחריו: **במה דתיבא אחי צר** סוס ומשתמש בו' קמ"ז. לא דמי לחציו עבד וחציו בן חורין (מגילה דף ב:): דאסור צחציה שפחה וחציה בת חורין משום דאחי לז עבדות ומשמע בלז חירות דהכא כלאים אמר רחמנא דוקא תרי מיני וכל פרדות הבאין מסוס וחמור מין אחד הוא:

עייף ר' הנך דרמיין להדדי. משמע לרבי אלא סבר כרבי יהודה וכן אצ"י דלמר עצי קליה צר חמרא וכן רצ פפא דלמר רצבן אודיניה וזוטרא גנובמיה צר חמרא כוליהו סבירא להו כרבי יהודה וצפרק צ' דיניי גזרות (מכות דף ק"א): אמרינן הלכה כרבי יהודה צפרדות ושור או שה דלותו ואת צנו מתרגמינן תורתא או ש' שיתא (ויקרא כג) משמע דאין נוהג בזכרים והיינו ללא כחנייה ומיהו שמואל פסק כחנייה ועוד דקתם מתמינן^(א) דסוף פרק אלו מומין (בטורות מה:): אלו כשרים בלדס ופסוליס צבהמה אותו ואת צנו מוקי לה תמס כחנייה ועוד דחנניה כרבי יונתן וצפרק השואל (ב"מ דף נה:): אמר דאצ"י סבר לה כרבי יאשיה ורצא סבר לה כרבי יונתן וקי"ל כרצא לגבי דאצ"י ומיהו אפילו קיימא לן כרבי יהודה צפרדות כדפסקי צס"פ בתרא

ואת צנו בזכרים דהא מסקינן הכא דרבי יהודה ספוקי מספקא ליה וא"מ דמסקינן צשמעמין צסמוך דצין לרבי אליעזר וצין לרצנן ספוקי מספקא להו אי חוששין לזרע האב אי לא ואמאי מספקא להו והא אמרינן לקמן צפרק הזרוע (דף קלג.) גבי צמנות לר' אליעזר מצעי ליה אס שור אס שה לחלק ורצנן נפקא להו לחלק מאת וצחי הזנב ולר' אליעזר מאת וצחי הזנב אתא לכדריצא דהדין עם הטעם וא"כ מדצעי להו קרא לחלק מכלל דאין חוששין לזרע האב כדמשמע לעיל וי"ל דודאי אי חוששין לזרע האב לא צריך קרא לחלק אכל משום דמספקא להו שמה אין חוששין קצעי קרא לחלק משום דילמא אין חוששין ואחא קרא לחלק ואי חוששין לרצנן אתא קרא דמאת וצחי הזנב לכדריצא דהדין עם הטעם ולר' אליעזר אתא אס שה לחייב "צמתנות כדדריש רצנן ומשום דמספקא ליה לרבי אליעזר אי אתא לחלק או לחייב צמתנות פטר ר' אליעזר דהמוציא מחצרו עליו הראיה וא"מ הא דקאמר רבי יוחנן תמס דדריש רצנן אס שה לרבות את הכוי דחייב צמתנות היכי דמי אי צצכי

עין משפט נר מצוה

ג א ב ג ד ה מ"י פ"ט מהל' כלאים הל"ז ועי' שם צ"מ סנה לאוין רפב טוש"ע יו"ד סי' רלו ס"ט:

רבינו גרשום

משמע כלומר אב ובנו ולא אם ובנה: הילכך נוהג בין בזכרים כו' כלומר בין באב ובנו בין באם ובנה: אמר שמואל הלכה כחנניה. כלומר כשם שהלכה כמותו לעיל כך בהלכה זו הלכה כחנניה כלומר דחושש לזרע האב: ואודא שמואל לטעמיה כלומר דשמואל נתי לחנניה בלשון חכמים ומדתי בלשון חכמים ש"מ הלכה כחנניה: דתניא ר' יהודה אומר הנולדים מן הסוס כו' כלומר הנולדים מן הסוסיא אצ"פ שאביהן חמור כלומר דאין חוששין לזרע האב. והנולדין מן החמור כלומר מהחמורה עם הנולדין מן הסוסיא אסורין. למישרא פרי עם האם כלומר (א) והולד כלומר דאין חוששין לאב אלא אי אמרת ספוקי מספקא ליה כו' כלומר (ב) אי בר חמור הוא חוששין לזרע האב ואסור: לא מין סוס ולא מין חמור אלא מינה כלומר פרי מרביעין עליה: עבי קליה בר חמרא כלומר בר חמרתא: כי מעיילת לי כודנייתא בריספקי כלומר דכלאים בחרישה אסור אצ"ג דכתיב לא תחרוש בשור ובחמור ילפינן שור שור משבת מה להלן כל בהמה בכלל דכתיב וכל בהמתן אף כאן כל בהמת כלאים בכלל חרישה.

(א) נראה דקסר כאן וי"ל משפט פשיטא ליה כלומר וי". (ב) נראה דז"ל כלומר אי חוששין לזרע האב וצר חמור הוא ואסור.